

Skupina:

Razred:

Datum:

LISASTA PASMA GOVEDI (1)

Lisasto govedo, tudi fleckvieh govedo izvira iz porečja reke Siemme v Švici (Simmental). Od tam se je pasma širila v nemške in avstrijske dežele ter naprej v Podonavje in na Balkan.

Pasma se je razvila s križanjem z obstoječimi avtohtonimi pasmami. Leta 1920 so jo vpisali v rodovniško knjigo v Nemčiji in Avstriji kot samostojno pasmo za dvojno rabo, kasneje pa tudi v Italiji in Franciji. V poznih šestdesetih, med letoma 1970 in 1980 pa se je ta pasma zaradi svojih dobrih lastnosti uveljavila tudi na drugih celinah.

Lisasta pasma je kombinirana pasma govedu, ki se uporablja tako za prirejo mleka kot za prirejo kakovostnega mesa.

Barva

Osnovne barve izvorne lisaste pasme so svetlo do temno rumene in rdeče do temno rdeče z belimi lisami, nepravilno razširjenimi po celem telesu. Gobec je krem ali rožnat, lahko ima majhne sivo rjavo obarvane lise. Bela je tudi konica repa (čop). Sluznice, parklji in rogovi so svetli.

Ženske in moške živali

Odrasle krave so v vihru visoke 140 cm in več, težke nad 700 kg.

Odrasli biki dosežejo v vihru 155 cm in več ter telesno maso 1200 kg in več.

Mlada goveda so hitre rasti, polnih oblik z obilnim mišičjem. Kljub visokemu potencialu za prirejo mleka imajo krave molznice še vedno odlično omišičenost v hrbtnem predelu in na stegnih.

Živali so vitalne, imajo dolgo življenjsko dobo in so strukturno pravilno grajene obsežne živali.

Kljub visokemu potencialu za prirejo mleka imajo krave molznice še vedno odlično omišičenost v hrbtnem predelu in na stegnih. Vimena imajo trdno pritrjena nad skočnim sklepom, in ostajajo trdno pritrjena tudi po več laktacijah. Imajo odličen genetski potencial za zdravlje vimena z nizkim številom somatskih celic. Z genetskimi analizami so ugotovili, da ima lisasta pasma največjo genetsko raznolikostjo med desetimi preučevanimi evropskimi pasmami goveda.

Vir: <https://lj.kgzsi.si/zivinoreja/selekcija/lisasta-pasma-govedi>, 20.9.2020

LISASTA PASMA GOVEDI (2)

Lisasta pasma govedi v Sloveniji izhaja iz populacije švicarskega simentalkega goveda, ki je nastalo v dolinah Simme in Saane (zahodna Švica). Razvoj industrije in tehnike ter pojav kupne moči proletariata v drugi polovici 19. st. so botrovali širjenju simentalke pasme iz Švice v številne takratne srednje in vzhodno evropske države. Simentalška pasma je namreč bila primerna za delo, predvsem pa za intenzivnejšo prirejo mleka in mesa.

V drugi polovici 19. st. so pričeli z nakupom simentalke pasme tudi v Slovenijo. Vosrednjo Slovenijo so uvažali lisaste živali predvsem iz Švice, v Pomurje pa se je začela ta pasma širiti iz Madžarske, kjer je nastala s križanjem avtohtonega panonskega goveda s švicarskimi lisastimi biki. Pasma se je koncem 19. st. ustalila v osrednji Sloveniji, v Pomurju ter v Slovenskih goricah. Takrat so začeli rejci ustanavljati tudi mlekarske zadruge, začeli so zbirati mleko v mlekarnah, kjer so organizirali tudi njegovo predelavo.

Lisasta pasma je danes razširjena dejansko po celem svetu, s približno 41 milijona glav je druga najštevilčnejša pasma. Lisasto pasmo najdemo danes pri vseh proizvodnih usmeritvah. V nekaterih deželah oz. državah jo uporabljajo kot večinsko pasmo za prirejo mleka, drugod celo kot perspektivno mesno pasmo (Amerika, Britanija), v srednje evropskem prostoru pa je bila že od nekdaj v uporabi kot kombinirana pasma (mleko in meso). Poudarek na pomenu lastnostim Kotnik A. Rejski program za lisasto pasmo govedu v Sloveniji, 2010 6mlečnosti na eni in lastnostim mesnatosti na drugi strani pa je tudi danes med posameznimi srednje evropskimi državami različen.

Pri **ženskih živalih** želimo velik okvir z odlično sposobnostjo zauživanja voluminozne krme. Živali naj bodo korektnih lastnosti zunanosti, lepo povezane, globoke, dolge, pravilne stoje, s kakovostnim vimenom in s primerno mlečno vztrajnostjo. Tudi pri ženskih živali želimo ohranjati primerno omišičenost in miren temperament.

Vir: Rejski program za lisasto pasmo govedu v Sloveniji, str. 5 in str. 10, dostopno na: <https://www.govedo.si/files/cpzgss/knjiznica/RP/LS.pdf>, 20.9.2020